

Uredništvo i uprava
ZAGREB, Masarykova 28a,
Telefon 67-80
Uredništvo i uprava
za Sloveniju i slovenski del
Julijske Krajinje
LJUBLJANA, Erjavčeva 4a.

ISTRA

25. marta 1937 god. potpisan je
spozazum izmedju Jugoslavije i
Italije u Beogradu

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

Giovanni Maracchi
O SPORAZUMU

Ljubljanski Slovenec od 31. m.
prinaša pod naslovom "Glasovi s
Primorja o spozazumu med Italijo in
Jugoslavijo", tale članek:

Trst, 30. marca. Italijanski krog, bodi
si domaćini bodi iz starega kraljevstva,
soglasno toplo pozdravljalo prijateljski
spozazum med Italijo in Jugoslavijo ne samo
z zunanje-političnega in gospodarskega
stališča ampak tudi iz notranje-političnega
stališča, ker je s spozazumom zvezano tudi
lojalno ravnanje z narodno manjšino, ker
je to neophodna podlaga, ki more ustvariti
in ohraniti ono atmosfero pristranosti, ki je
edina, trajna garancija za meddržavne, po-
litične spozazume. Teza mnenja so ti krog
tudi bolj, ker je tako atmosfera mira in
pravdnosti, raztezajoče se tudi na narod-
no manjšino, obenem najboljši pogoj za
gospodarski procvit Julijske Benečije in
njenih imperijev, v katerih se italijansko
in slovensko prebivalstvo čimno med se-
boj pomešuje. S te strani bodo napori ju-
goslovenske in italijanske vlade gotovo na-
šli ne samo prilaznega odmeva, ampak tudi
faktor sodelovanja z namerami obeh
vlad, ki ne bi hotele medsebojnega spozazu-
ma graditi samo na razlogih, gole oportu-
nitete, ampak tudi na nekih kulturnih spo-
dosnih.

Kakšno pa je stališče skrajno naciona-
lističnih italijanskih krogov v Julijski
Benečiji, pa razodeva članek znanega poslan-
ca in vodje nacionalizma v Istri, commenda-
torja Ivana Maracchia, iz hrvatske, ro-
dovine Mrakov v mestu Pazinu, ki je pod
svojm imenom v puljskem "Corriere Istriano"
objavil članek o problemu prijatelj-
stva med Jugoslavijo in Italijo. Dočim nar-
merč skoro vse članke posveća temu spozazu-
mu z zunanje-političnega evropskega
stališča, se dotika problema narodne manj-
šine samo v enem odstavku, ki je očitno
bil napisan namenoma, da to vprašanje ko-
likor mogoče omeji po miselnosti in željah
skrajno nacionalističnih krogov Julijske
Benečije. V tem odstavku pravil: "V tej
uči široke in vedno bolj intilime solidarne
bodočnosti Italijanske politike na eni in
jugoslovenske na drugi strani, se tudi
vprašanja obmejnih krajev postavljajo pod
radikalno novim profilom. Odkrito mislimo,
da je danos italijanska i fašistična struktu-
ra, v kateri se izražja in se razvijaju celo-
kupno socialno življenje Julijske provincije,
zadostno solidna in čvrstna, da bi imela
nobenega resnega razloga za kakšno bolja-
zen zaradi novih navodil, ki jih je dala
Ducejeva vlada z namenom, da v realno
občutljivih oblikah uresniči tiste "nove
podlage" medsebojnega zaupanja, ki tvorijo
resnično substancno jugoslovensko-italij-
anskega pakta. Svet se ne bo podrž zavo-
ljno tega, če se bo kakšen emigrant, ki se
mu že leta in leta toži po gričih in po
morju naše solčne Istre, vrnil med svoje.
On jih bo našel kot mlade fašiste in jih bo
videl vprvič v balistični uniformi: videl bo
lepe nove italijanske kinetske šole, ki jih
je zgradil fašizem: spoznal bo Italijansko
prosvetno fašistično organizacijo Dopola-
voro: občudoval bo sindikate, ki ščitijo
pravico dela brez potrebe štrajkov; našel
bo kanale in meiorirana zemljišča ter di-
ven vodovod tam, kjer so prej bila moč-
virja, puščave in malarija; videl bo cele
na novo nastale vasi; videl bo končno ma-
ter Italijo, ki je prinesla svoje blagodat
primorskemu ljustvu, videl bo, kako se z
navdušeno vero in strastjo tukaj ustvarja
nova narodna kultura: kultura fašističnega
naroda. Mi se torej nišesar ne bolimo, če-
prav ne bo manjkalo kakšnih zašasnih ne-
spozazumljenj, kakor je to v vseh pakih.
Zaradi tega ne bo izgubila svoje vrednosti
nova skupna-orientacija obeh plemen,
ki drugo poleg drugega živa ob Jadranskem
morju. Ko se bo ves jugoslovanski narod,
osvoboden visoke ograje, opojil ob njemu
najbližji in najvišji kulturi, kulturi Rima,
bodo oni, ki bodo mogoče vprav v sredi te

SPORAZUM IZMEDJU JUGOSLAVIJE I ITALIJE
POLITIČKI I EKONOMSKI SPORAZUM S TRAJANJEM OD 5 GOD.

Izjava ministra grofa Galeazza Ciana o našem narodu u Julijskoj Krajinji
MUSSOLINIJEV TELEGRAM O PUSTANJU NA SLOBODU KONFINIRANIH HRVATA I SLOVENACA

U Beogradu je 25. marta o. g. potpisan
politički i ekonomski spozazum iz-
medju Jugoslavije i Italije. Za Jugosla-
viju je spozazum potpisao dr. Milan

Stojadinović, a za Italiju conte Galeazza
Ciano, italijanski ministat vanjskih po-
stova. Tekst političkog spozazuma glasi
ovako:

čiju conta Galeazza Ciana di Cordelaz-
za, svoga ministra vanjskih poslova, ko-
ji su, pošto su izmjenili svoja puno-
moćja priznata kao dobra i propisna
spozazumjeli se u ovim odredbama:

Tekst političkog spozazuma

U ime Njegovog Veličanstva Kralja
Jugoslavije, Kraljevski namjesnici i Nje-
govog Veličanstvo Kralj Italije i car Eti-
opije,

smatrajući da je u interesu obeh ze-
malja, kao i općeg mira, da učvrste iz-
među sobom vezu iskrenog i trajnog pri-
jateljstva, i u želji da dadu ovom prija-
teljstvu jedan novi temelj i otpočnu no-
vu eru u političkim i privrednim odno-
sima izmedju dviju država,

uvjereni da su održanje i konsolida-
cija trajnog mira izmedju njihovih ze-
malja također važni uslovi za mir Evro-
pe,

odlučili su da zaključie jedan spozazu-
m i odredili su u tu svrhu kao svoje
odnosne opunomoćenike, i to
u ime Njegovog Veličanstva Kralja
Jugoslavije, Kraljevski namjesnici:
Ekscelenciju dra Milana Stojadinovića,
pretdjednika ministarskog savjeta i mi-
nistra vanjskih poslova Jugoslavije,

Njegovog Veličanstvo Kralj Italije i
car Etiopije:

Njegovu Ekscelenciju grofa Galeazza
Ciana di Cordelazzo, ministra vanjskih
poslova,

koji su se, pošto su izmjenili svoje
punomoć, nadžene u dobroj i propisnoj
formi, saglasili u slijedećim odredbama:

ČLAN I

Visoke strane ugovornice obvezuju se
da će poštovati svoje zajedničke grani-
ce, kao i pomorske granice dviju drža-
va na Jadrani i u slučaju da jedna od
njih bude predmet nezazvanog napada-
ja od strane jedne ili više sila, druga
strana se obvezuje, da se uzdrži od sva-
ke akcije, koja bi mogla biti od koristi
napadaču.

ČLAN II

U slučaju međunarodnih komplikaci-
ja, i ako se Visoke strane ugovornice
spozazumiju, da su njihovih zajednički
interesi ugroženi, ili da bi mogli biti ugro-
ženi, one se obvezuju, da se dogovore o
mjerama, koje će poduzeti da bi ih oču-
vale.

ČLAN III

Visoke strane ugovornice ponovno
potvrđuju svoju volju da u svojim međ-
dusobnim odnosima ne pribjegavaju ratu
kao instrumentu svoje nacionalne po-

litike i da sve sporove i sukobe, koji bi
mogli uskrsnuti izmedju njih, rješavaju
mirnim sredstvima.

ČLAN IV

Visoke strane ugovornice obvezuju se
da ne trpe na svojim odnosnim teritorija-
ma ništa da pomažu, ma na koji način,
ma kakova aktivnost, koja bi bila upo-
reona protiv teritorijalnog integriteta ili
postojećeg poretka drugo strane ugo-
vornice, ili koja bi bila takove prirode,
da bi škodila prijateljskim odnosima iz-
medju dviju zemalja.

ČLAN V

U cilju da dadu svojim postojećim
trgovačkim odnosima novi potstrek, vi-
še u skladu s prijateljskim odnosima,
utvrdjenima izmedju njihovih dviju ze-
malja Visoke strane ugovornice su spozazu-
mne, da pojačaju i prošire svoju
sadašnju trgovačku razmjenu, kao i da
ispitaju uslove za obilniju privrednu
saradnju. U tu svrhu bit će u najkraćem
roku zaključeni posebni spozazumi.

ČLAN VI

Visoke strane ugovornice saglasne su
da ništa u ovom spozazumu neće biti
smatrano kao protivno postojećim međ-
dunarodnim obvezama dviju zemalja, a
koje su obveze, uostalom, javne.

ČLAN VII

Ovaj spozazum imat će rok trajanja
od pet godina. Izuzimajući otkaz u roku
od šest mjeseci prije njegovog isteka, on
će biti produžen počevno iz godine u
godinu.

ČLAN VIII

Ovaj spozazum bit će ratifikovan. On
će stupiti na snagu na dan izmjene in-
strumenta ratifikacije. Ova izmjena iz-
vršit će se u Beogradu, što je moguće
prije.

U potvrdu čega su spomenuti puno-
moćnici potpisali ovaj spozazum.

Radjeno u Beogradu 25. marta hiljadu
devestotridest i sedme godine u dva
primjerka, od kojih je po jedan predat
svakoj Visokoj strani Ugovornici.

Tekst ekonomskog spozazuma

Uz politički, potpisan je i trgovački
spozazum, koji glasi:

Dopunski spozazum uz ugovor o tr-
govini i plovidbi od 14. julya 1924 i uz do-
punske spozazume od 25. aprila 1932, od
januara 1934 i od 28. septembra 1936 o
proširenju postojećie trgovačke razmjene
i razvoju privrednih odnosa izmedju Ju-
goslavije i Italije.

U ime Nj. Vel. Kralja Jugoslavije,
Kraljevski Namjesnici: Nj. Vel. Kralj
Italije i Car Etiopije u cilju da dadu
novi potstrek svojim postojećim trgo-
vačkim odnosima bolje prilagodjenim
srdačnim odnosima izmedju dvije ze-

malje, da učvrste i prošire sadašnju trgo-
vačku razmjenu na bazi ravnoteže, da
osiguraju pravilan i saobrazan postupak
u unapred naznačene svrhe, da kontro-
lišu primjenu odredaba predviđenih u
tu svrhu, da ispituju uslove za širu pri-
vrednu saradnju, odlučili su da zaklju-
če spozazum i odredili su u tu svrhu kao
svoje odnosne opunomoćenike i to:
u ime Nj. Vel. Kralja Jugoslavije,
Kraljevski namjesnici Njegovu Eksce-
lenciju g. dra Milana Stojadinovića,
pretdjednika ministarskog savjeta i mi-
nistra vanjskih poslova, Nj. Vel. Kralj
Italije i Car Etiopije, Njegovu Eksce-
-

lučii se ostali slepi, le se bolj pomilovanja
vredni: tak človek, ki je bil do danes iz-
znanec, bo ostal že hušji izznanec, ker bo
postajl tuj svojim lastnim sonarodnjakom,
bodišl na tel bodišl na oni strani meje.
Istraki-Italijani pa, ki se ne kesajo, da so
bili predhodniki nacionalne intrasigntnosti,
gledajo danes delj preki starh kolov "na-
cionalne obrambe", ko so izpolnili svojo
dolžnost in za vedno zasigurali s cemen-
tom svoje neomajne vere italijanstvo svo-

je zemlje. Oni gledajo sedaj vsó Italijo,
osvobojeno izolacije prejšnjega časa in
težkega pričakovanja tako, kakršna je bila
v njihovih sanjah, ki so danes postale ble-
sčeca stihljana realnost, itd., itd.
U tehi izjavljani se ne da sklepiti glede
nameravanih novih odnošajev do Jugoslo-
vanske narodne manjšine v Italiji nišesar
konkretnega razven tega, da Italija ne
izključuje povratka tistih emigrantov, ki bi
to želeli.

ČLAN I.

Italija priznaje Jugoslaviji dopun-
ske kontingente van kontingenata
predviđenih i utvrđenih u spozazu-
mima, koji su prethodili ovom sa-
znanjenju. Ovi kontingenti bit će
naknadno ustanovljeni. U cilju da
se, otkakš iskorišćavanje kontingena-
ta u pogledu na uzroke dozvole nadle-
žne vlasti obeh zemalja saradivati će u
formi i na način, koje će utvrditi stal-
ni jugoslovensko-italijanski privredni od-
bor, predviđen u članu 4 ovog spozazu-
ma.

ČLAN 2.

Jugoslavija priznaje Italiji isplatu
putem kliringa izvješnih specijalnih
proizvoda, čija će se količina ili vrijed-
nost naknadno utvrditi i za koje se sa-
zadivljeva isplata u devizama.

ČLAN 3.

Visoke strane ugovornice obvezuju se,
da će jedna drugoj priznavati jednakost
postupanja, osim one koja prolazi iz
normalne primjene klauzule najvećeg
povištenja, koja je osnovica svih njho-
vih privrednih odnosa, tako da se ne
desi nikakova razlika na štetu jedne ili
druge od dviju zemalja u odnosu na ma
koju treću zemlju, ili ma koji proizvod.

Ustanovljenje ove jednakosti, postupak
njen obim, njen odnos prema carinskim
režimima, proizvodi na koje će se ona od-
nositi, i zemlje na koje će se primijenjivati,
povjerit će se stalnom jugoslovensko-italij-
anskom privrednom odboru.

ČLAN 4.

Visoke strane ugovornice saglasne su
da najkasnije za mjesec dana po stupanju
na snagu ovog spozazuma obrazuju stalni
jugoslovensko-italijanski privredni odbor
predviđen u protokolu dopunskog spozazu-
ma od 20. aprila 1932.

Osim zadataka naznačenih u napred
spomenutom protokolu odbor će imati da
se bavi kontroliranjem primjene raznih
ugovornih odredaba, a isto i neprekidnim
istraživanjem poboljšanja trgovačke raz-
mjene i proširenja privredne saradnje iz-
medju obeh zemalja.

Ovaj odbor imat će da se sastane bar
jednom godišnje najuzimajuće u jednoj
od zemlji. Prvi sastanak bit će u roku
od tri mjeseca postavljenju na snagu ovog
spozazuma.

Broj članova odbora utvrdit će se po
zajedničkom spozazumu izmedju obeh vl-
da. Ipak neće biti nužno da svi članovi mo-
ralu sudjelovati u zaključcima odbora, po-
što njihovo prisustvo može zavistiti o pri-
rodnoj materije, o kojoj se ima raspravljati

ČLAN 5.

Ovaj dopunski spozazum stvara preli-
mar-u osnovu

Za širu privrednu saradnju koja može
dobiti oblik nekog užeg regionalnog spozazu-
ma. Stalni odbor imat će zadatak da
proučava njene osnovne linije i predlaže
njen obim.

ČLAN 6.

Trajanje ovog spozazuma postaje ve-
zano za trajanje političkog spozazuma
potpisanog na današnji dan.

ČLAN 7.

Ovaj će spozazum biti ratifikovan i stu-
pit će na snagu na dan izmjene ratifikaci-
onih instrumenta. Ova će se izmjena izvr-
šiti u Beogradu u najkraćem mogućem vre-
menu.

U potvrdu čega su imenovani punomoć-
nici potpisali ovaj spozazum.

Radjeno u Beogradu 25. marta 1937. u
dva primjerka, od kojih je po jedan predat
svakoj od obeh visokih strana ugovornica.

JURINA I FRANINA IZJAVA GROFA CIANA

(na stacionu u Čabrunici)

Jurina: Po unu Maru, si čuja za novu storižu?

Franina: A ku?

Jurina: A za unega brata ča je drugen skopa oko.

Franina: Manlgivan, ma nis siguran. Povdaj.

Jurina: Ni bogzna ča, malo je na su-lac, ma je dosta i šerljo. Doša je čovik h županu na je potuži, ča su ga uslipili na jeno oko. Župan je pogleda ranu, se je stresa od une kravce črne skulje i pi-ta je: A ki ti je skopa oko? — Brat, je reka čovik. — Zato je tako dimboko, je reka mudro župan.

Franina: Pak?

Jurina: Pak niš, kad si Brtoldo, ki niš ne razumiš. A si čuja za une mišnice, ča je uni Vodnjanc bija učinja?

Franina: Jezero vrazi, pet sto pari došo po te, a ča ima slipi prez ota po-sla z mišnicami. I ki je kad čuja da bumbard svire na mih.

Jurina: Kad ne znaš, muč. To ti je prava istina. Jena Brbanka se je učinila u Galizanu i su je svazi z mihom kumpanjali u Galizanu kroz Vodnjanc. Su se frmali polj Flina, tote su pesali i kantali i skupilo se dosta svita. Doša je jedan Vodnjanc, ki se je zaljublja u mišnice. Mišnice su bile črne od smrike. Vodnjanc je uzeja miru, poš je h maran-gunu u urdina je par mišnic.

Franina: Si ga vidija maio. A ča je bilo daju?

Jurina: Urdina je mišnice, ali ni zna od kega driva su bile one brbanske.

Franina: Da ni urdina mišnice od smokve, kako Kastavci kalun.

Jurina: Ne, nego je pita, ko drivo dođe čieno kad se usuši. Marangun ni zna, nego mu se ponudija da ču mu učini mišnice od nekoga toporišta od duba. I tako je Vodnjanc učinja svirale od duba, urdina je piske iz San Vinčen-te i prava je sviriti, ma puši ne puši, svirale nisu stile sviriti.

Franina: Se zna, ter to svaki more znaš. Svirale se delaju od busule, od sljive, od smrike, a ne od duba. A zašto ti meni povidaš?

Jurina: Polašo, ko si i beštardo, na kraju čes jopet sve razumiti. A ča je os, to znaš?

Franina: Bin reka. Pokle pokojnega Martina Belinaga, ni u naših krajih čovika ki ču učiniti bolju os od Tone Jovi-ča. On ti more učiniti i os, i glavinu od kola i zakolci i cilo kolo, sve ča čes od driva.

Jurina: Justo, to je uni ča mu je ma-ti bila iz Bokordici. Pise se druguze, a zašto se zove Jovic, Bog ču ti znati. A ti tvoj Jovic sigurno zna od kega driva se delaju osi.

Franina: Bin reka. Vajk je najglav-nije znati kakovo je drivo. I za svako delo triba znati, od kega driva čes ga učiniti, i ko drivo ima biti suho ali ze-leno. Ko čes učini kambu ali trtu, mora drivo biti zeleno, za glavinu od kola mora biti suho.

Jurina: A reci ti meni sad, kakovo drivo mora biti za os Rim Berlin, i ko mora to drivo biti suho ali zeleno?

Franina: Stl, čade, na se, kamo si to zora? Ja ti se u te stvari niš ne razumi-m. A moj unuk govori, da je neki me-dvid, ki grize južno takove osi, ko su su-he, ko su zelene.

Jurina: Dobro. A povi ti meni, su ureteli sada Talija i Germanija?

Franina: Su.

Jurina: A Austrija i Talija?

Franina: Su. Nikad bolji.

Jurina: A koliko je Ninci na svitu?

Franina: Govore da bi je sto milijuni, u Austriji i u Germaniji bi je više od 70 milijuni. Nišo bi je i u Taliji.

Jurina: A sad vidis kako škulja na oku, mišnice i os imaju svoj uzrok. Sto milijuni Ninci ne moru niš učiniti za svoje brate ... ni za njihov jezik ni za njihov škole. I to ti je sve.

Franina: Sve. I ja počimljen po malo razumiti, ma ču donna morati sve to loš promisliti i kusatati z Lušon, pak ču ti drupi put odgovoriti, ko se bude kadi moglo. A sad moram poj. Čuje se ferata. Bog, hji brat.

Jurina: Bog!

O UČENJU I UPOTREBI HRVATSKOG I SLOVENSKEG JEZIKA U JULIJSKOJ KRAJINI

Dne 25 marfa zakazan je bio pri-jem pretstavnika strane i domaće štamp-e od strane predsjednika jugoslovenske vlad-e i ministra vanjskih poslova dra. Milana Stojadinovića i talijanskog ministra vanj-skih poslova grofa Ciana. Već prije 6 sat-i mnogo novinara okupilo se u velikom sa-lonu ministarstva vanjskih poslova u pri-zemlju. Pored pretstavnika četokupne ju-goslovenske štampe i velikog broja talij-anjskih novinara, koji su došli u Beograd povodom potpisivanja važnog sporazuma između Italije i Jugoslavije, prisustvovali i veliki broj stranih novinara. Engleza, Francuza, Nijemaca, Čehoslovaka, Mađar-ka, Bugara itd. U 7 sati novinari su po-zvani u zeleni salon, gdje su ih primili sed-ri. Stojadinović i grof Ciano. Tu su bili prisutni i Jug. poslanik pri Kvirinalu g. Jovan Dučić, talijanski poslanik u Beo-gradu g. Indelli, pomoćnik ministra vanj-skih poslova g. Pilla, načelnik općeg odje-lenja ministarstva vanjskih poslova dr. Ivo Andrić. Šef otkisaka za Italiju savjetnik ministarstva vanjskih poslova dr. Sib-e Miličić, šef Centralnog presbira dr. Kosta Luković, i članovi pratnje grofa Ciana.

IZJAVA GROFA G. CIANA

Ministar grof Ciano energičnim glasom pročitao je na francuskom jeziku ovu izjavu: »Sporazumi kole smo g. predsjednik Stojadinović i ja potpisali, a koji će ve-čeras biti objavljeni treba, da budu čitani i tumačeni u istom duhu, u kojem smo ih sastavili i zaključili. Ja ču vam reći sasvim otvoreno, kakav je to duh, koji su nas razložli rukovodili, da ih zaključimo i ka-kve rezultate fašistička vlada od njih oček-uje.

Ovi sporazumi znače mir i skromost između Italije i Jugoslavije, oni znače da Jugoslavija i Italija žele da preduzmu i sprovedu jednu politiku dobrog susjed-stva, kolom će se ne samo otkloniti izme-dju ovih dviju zemalja svl uzroč sukoba, već kolom će obje države stvoriti jasnu i odlučnu namjeru, da međusobno pod svim okolnostima održavaju mir.

Vi ćete pročitati večeras u tekstu ugo-vora pravne formule, pomoću kojih je ta namjera izražena. Jugoslavija i Italija su odlučile, da otvore novu eru u svojim političkim odnosima, i da stvore međusobno taj program dobrog prijateljstva i povjerljive saradnje između dviju drža-va, koji je bio ocrtan u Rimu priklon sastanka između Nikole Pašića i Benita Mussolinija, i koji odgovara zajedničkim interesima dviju zemalja, potrebama njihovog geografskog položaja i životnih vezama, kole postoje između jugoslaven-ske i talijanske privrede.

Sve to očekujemo da ostvarimo našim sporazumima. Oni predstavljaju prema to-mu osnovu, na kojoj će naše dvije zemlje izgraditi u budućnosti njihove odnose do-brog susjedstva, i oni će predstavljati okvir, u kojem će obje države razvijati svoje odnose na obustrane koristi, kole mi želimo da budu sve prisiljeni i prisiljeni. Uvjeren sam, da u ovom pogledu izražavam i mišljenje jugoslovenske vlade.

ONO ŠTO HOĆEMO, DA UKLONIMO, TO JE PRIJE SVEGA SVAKI IZVOR NEPOVJERENJA, ONO ŠTO ŽELIMO DA STVORIMO, JESTE TRAJNO PRIJATELJSTVO IZMEDJU NAŠIH ZEMALJA, JA SAM UVJEREN, DA ČU TO IMATI NAJPOVOLJNIJE REPERKUR-SIJE NA POGRANICNO STANOVNIŠTVO OBIH ZEMALJA, KOJE ČE STANOVNIŠTVO OD SPORAZUMA ZAKLJUČE-NOG IZMEDJU ITALIJE I JUGOSLAVIJE OSJETITI NAJBLAGOTVORNJE DJE-LOVANJE.

SA SVOJIF STRANE JA SAM OBAVI-JESTIO G. PRETSJEDNIKA STOJADI-NOVIĆA O POTREBNIM UPUSTVIMA, KOJA SU DATA NADLEŽNIM TALIJAN-SKIM VLASTIMA, ŠTO SE TIČE UČE-NJA I UPOTREBE SRPSKOHRVATSKOG I SLOVENSKEG JEZIKA I U POGLEDU BOGOSI UČENJA NA ISTOM OVOM JEZIKU.

U pregovorima i u zaključenim našim sporazumima mi nismo imali u vidu samo koristi naših zemalja. Naprotiv mi smo također želili doprinijeti i stvarni neop-sredni udio sigurnosti Evrope, a na ovom mjestu bazena Jadranskog Mora i naših susjednih zemalja, a kole su za nas ve-zane najužim vezama.

Fašistička vlada je duboko uvjerenja: da bi se osigurao Evropi onaj duzi period mira, reda i rekonstrukcije, koji joj je apsolutno potreban, prilice svoza je neop-hodno da se zemlje, kole imaju zajedničke granice, sporazume među sobom, usta-nove uzajamne odnose povjerenja i sigurnosti. I nastoje ukloniti svaki uzrok konfliktne ostvarenjem stvarnih uslova povje-renja i saradnje.

U zajednici naroda, kao i u svim ljud-skim ustanovama, prva dužnost ukazuje se prema susjedima i prva je potreba, da se živi u miru sa svojim bližnjima.

Fašistička je vlada uvjerenja, da će razvol dobiti i srdačnih odnosa između Jugoslavije i Italije biti od koristi za ci-

lelu Evropu, i da će Jugoslavija i Italija doprinijeti tom cilju time, što će na jedan konkretn i konkretan način doprinieti rješavanju problema evropskog mira i sigurnosti.

Sretan sam, što su se u toj namjeri susrele volje naših dviju vlada, i što mi je bilo dano, da u tom cilju stvarno i efikasno saradijem sa vašim odličnim premijerom g. drom. Milanom Stojadinovi-ćem, s kojim sam tako mogao utvrditi veze ličnog prijateljstva. Jugoslavija i Italija su već danas na putu politike dobrog susjedstva i saradnje. Na taj put mi polazimo sa uvjerenjem i povjerenjem: činjenica, kole će — o tom sam uvjeren — biti sa zadovoljstvom primljena od svih, koji iskreno i stvarno žele mir u Evropi.

Sa naše strane mi želimo da naš odluke i naši sporazumi utiču i na druge narode, kao primjer dobre volje, realizma i onog duha uzajamnog razumijevanja i solidarnosti, koji je dozvolio Jugoslaviji i Italiji, da se sporazume i utvrde između sebe veze, za kole želimo da budu trajne i solidne.

Na to je grof Ciano nekretom ruke iz unutarnje džepa svoga žaketa izvadio jedan plavi papir i rekao:

»IMAM PRIJATNO ZADOVOLJSTVO DA VAM SAOPČIM, DA SAM DOBIO JEDAN PRIVATNI TELEGRAM OD DUČE, U KOME MI DUČE IZVIJE-ŠTAVAJE, DA JE U ČAST DANAŠNJE- POTPISA SPORAZUMA SA JUGOSLA-VIJOM PUSTEN UZ KONFINACIJE I OŠTAK POLITIČKIH KONFINIRACA SLOVENSKEG PORIJETLA, KAO ŠTO JE POZNATO TIH KONFINIRACA BILO JE STOTINU. PRVI DIO BIO JE PU-ŠTEN POVODOM SRETNOG DOGO-DJAJA U TALIJANSKOJ KRALJEVSKOJ PORODICI, SADA JE PUSTEN OŠTAK OD 28 KONFINIRACA.

IZJAVA DRA. M. STOJADINOVIĆA

Polom je predsjednik vlade i ministar vanjskih poslova dr. Milan Stojadinović pročitao novinarima na francuskom jeziku ovu izjavu:

»Čuli ste što je kazao ministar grof Ciano. Ja se potpuno pridruživam tim izjavama. Mi smo utvrdili u našim ugovorima u toku današnjeg dana ličie i tekst ličnog političkog i jednog privrednog sporazuma. Ova dva sporazuma se međusobno dopunjuju. Politički sporazum nazvan je da otvorne jednu novu bolju stranu naše historije. Tim sporazumom postavljaju se naši odnosi na jednu novu bazu i stvara se osnova za iskreno prijateljstvo dvaju susjednih naroda.

To što našim sporazumima daje naro-čitu čitku vrijednost je činjenica, da nije uperen ni protiv koga. On je oružje mira između susjeda i miroljubive saradnje između dvaju prijateljskih naroda. On otvara nove horizonte ne drajući pri tome u naša stara tradicionalna

Zdravice dra Milana Stojadinovića i grofa Galeazza Ciana

Istoga dana je dr. Milan Stojadinović priredio u čast grofa Galeazza Ciana gala večeru. Pri koncu gala večere održala su oba ministra značajne zdravice.

Dr. Milan Stojadinović je rekao sljedeće na srpskohrvatskom jeziku:

Zdravica dra Milana Stojadinovića

»Osobiti mi je čast i zadovoljstvo, da vas mogu pozdraviti u predstolnici Jugoslavije i da vam u ime Kraljevske vlade poželim najsrdačnijih dobrodošlica.

Uvjeren sam, da će moj osjećaj zado-voljstva stvariti svi prijatelji mira u svjetlu, jer djelo, radi koga smo se ovdje sa-stali, djelo je prvenstveno mira i mirolju-bive saradnje. Sporazumi što smo ga malo prije potpisali imali ču, da se urede i utvr-de dobri susjedni odnosi i srdačna sarad-nja između dvije zemlje.

U isto vrijeme ovaj sporazum nije upo-reen protiv ničije interesa. Naprotiv uspo-stavljanje normalnih susjedskih odnosa ko-risno i miroljubive saradnje između naše dvije zemlje i stvaranju mira u Evropi.

VANJSKA POLITIKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE OSTAJUČI VJERNA PRINCIPIMA, NA KOJIMA JE ZA-SNOVANA I OBEVZAMA, KOJE IMA PREMA SVOJIM PRIJATELJIMA I SAVEZNICIMA.

nastoji da na svim svojim granicama stvori atmosferu u kojoj će sve ono što nas ve-zuje s dotičnim zemljama, naći povoljan uslov za razvitak, a sve ono što bi nas mo-glo dijeliti, naći miran teren za diskusiju u cilju pravičnog rješenja.

Naš sporazum zasnovan je na konstat-

ciji, da između ITALIJE I JUGOSLAVIJE NE POSTOJE NIKAKVI OZBILJNI RAZLOZI ZA SUKOB I NESUGLA-SICE.

vać naprotiv da ima puno prirodnih uslova

prijateljstva, kao ni u naše postojeće međunarodne obaveze. Isto tako ču ne nanosi uštrb našim obavezama iz pakta Društva naroda. Osim toga u paktu su ponovljene obaveze iz pakta Briand-Kellog, o nepriječavanju ratu i sili. Na sporazum počiva na postavljanju naše uzajamne granice, suh-njenjske i pomorske.

Ja sam kao i g. ministar Ciano uvje-ren, da će ovaj sporazum imati povoljno djelovanje i na ona pitanja, koja posebno interesuju stanovništva sa obih stran-e naše suhozemne i pomorske zajed-ničke granice. Ovaj sporazum stvara se atmosfera, u kojoj će i sva eventuala tehnička i situja pitanja moći naći ledno povoljno rješenje. A to nije svakako nje-važno nainanjs vrijednost.

On ima da ukloni uno uzajamno nepovjerenje, kole se, nažalost, povremeno pojavljivalo, kako u Jugoslaviji, tako i u Italiji i koje se manifestiralo na razne načine.

Imajući u vidu opseg i značaj među-sobnih trgovačkih veza u prošlosti, kao i mogućnost razvoja u budućnosti ekonoms-kom momentu i u našem današnjem sporazumu morala biti posvećena naročita pažnja.

Prema tome i ledan posebni sporazum rezultira privredne odnose, i to na jednoj osnovi, kole predviđa:

1. Produktivnije i proširivanje već postojećih trgovačkih veza izvan okvira važećeg trgovačkog ugovora. Ovo proširivanje ima da se postigne u prvom redu povećanjem izvoznih kontingenata, izjed-načavanjem uslova konkurencije, novim međusobnim povlasticama itd.

2. Ustanovljenjem posebnog organa za sprovođenje ciljeva ovog programa za iznalaženje najpodesnijih sredstava u tu svrhu, za kontrolu izvršenja ugovornih odredaba i za vidu ledan slajh-ovni vredni odbor, čime bi bio osiguran kon-tinuitet i planska izgradnja ciljeva ovog posla.

Na taj način je međusobnim pri-rednim odnosima postavljen ledan opre-djeljeni cilj i određene zračice u zavisnos-ti od potpunog iskoriscenja svih privredne mogućnosti i doliknih njihovom izgradnja-vanju, osiguran kontinuitet i instrumentat rada.

Otkrenuvši se prema grofu Ciano u dr. Stojadinović rekao je:

»Neću da propustim a da ovom pri-likom ne ukažem, koliko mi je bilo zado-voljstvo, što sam imao prilike ne samo pozdraviti kao dragoga gosta, već i sa- saradivati sa ministrom grofom Ciano u, naložičijim pretstavnikom Mussolinije Italije.

Sporazum, koji smo potpisali, stajlje de uvjek uvjeren sam, na korist Italije i Jugoslavije. Ne samo njima, već i svima onima, koji žele mir u ovom dijelu sv-jeta.

za zajednicu, istinski prijateljsku saradnju. Uvjeren sam da se razvitak naših odnosa i u budućnosti, kojima današnji sporazum treba da posluži kao solidna baza i posto-jani okvir, potvrditi činost ove konsta-tacije.

Isto tako uvjeren sam, da će nova at-mosfera doprinieti da se u našim obustran-im interesima, kao i u interesima općeg mira postignu stvarni rezultati u tom pravcu.

Vi ste danas poslije podne izvoljeli spo-menuti, da

OVAJ NAŠ SPORAZUM PRETSTAV-LJA U STVARI SAMO NASTAVAK ONE POLITIKE, KOJOJ SU PRVI OSNOV POSTAVILI PRED VIŠE OD JEDNOG DECIJATA DVA VELIKA I SLAVNA DRŽAVNIKA

Italije i Jugoslavije, vaš veliki šef Nijer-va Ekscelencije gospodin Mussolini i neu-mri Jugoslovenski premijer Nikola Pašić. Odista (a) od njih ukazani put lo pravi put, kojim treba da se kreću uzajamni odnosi naše dva naroda.

Lični kontakti, koji smo danas uspostavi-li već je dao u tom pogledu odlične rezul-tate. Nema sumnje, da su u postavljanju ovih rezultata visoke sposobnosti Vaše Ekscelencije igrali vrlo važnu ulogu. Veoma sam sretan, što mi se dala prilika da u saradnji sa Vama svršim danas kori-sno djelo.

Dozvolite mi Ekscelencijo, da dignem svoju čast u sreću vladavine Vašeg uzvišenog Vladara. Njegovog Veličanstva Kralja i Cara Viktora Emanuela, za zdrav-lje Vašeg uzvišenog šefa. Njegove Ekscelencije gospodina Mussolinija, za Vašu ličnu sreću i za napredak Vaše lijepe i velike Otadžbine!

Na zdravicu predsjednika vlade i mini-stara vanjskih poslova g. dra Milana Stojadinovića održavio je ministar vanjskih poslova Kraljevine Italije grof Galeazzo Ciano na talijanskoj-jeziku ovom zdra- vicom:

Zdravica grofa Galeazza Ciana

»Ekscelencijo! Duboko Vam blagodarim na iskrenim izrazima prijateljstva... Na ljepim željama, koje ste mi izvoljeli ukazati u ime Kraljevine Jugoslavenske vlade...»

NAS JE SPORAZUM OSMOVAN NA KONSTATACIJI, DA IZMEDJU JUGOSLAVIJE I ITALIJE NISU POSTOJALI RAZLOZI SUKOBA I NESPORAZUMA... Ni Jugoslavija, ni Italija nemaju nikakvih namjera da im njihovi sporazumi budu upretni protiv ma koje druge države...

DANAS SMO NA POCETKU OVOG DJELVA: DANAS SMO DALI OKVIR I UTVRIDILI OSNOVE NACELA, NA KOJIMA MOZEMO SE NAJBLISU ODNOSI MORATI ODVIJATI... VIJEŠTARSTVO IZJAVLJUJE DA JE NAJBLISU ODNOSI MORATI ODVIJATI...»

IZMJENA TELEGRAMA IZMEDJU NJ. VEL. KRALJA ITALIJE I NJ. KR. VLS. KNEZA NAMJESNIKA PAVLA

Njegovom Veličanstvu Kralju — Rim. U trenutku kada se potpisuje politički sporazum između Italije i Jugoslavije, kojim tako srećno započinje jedna nova era u odnosima naših dvaju susjednih naroda...»

Ratifikacija zaključenih sporazuma pred odlazak grofa Ciana u Rim

Ratifikacija se obavila na osnovu člana 65 Ustava koji glasi: »Kralj zaključuje ugovore sa stranim državama, ali je za potvrdu tih ugovora potrebno prethodno odobrenje Narodnog predstavništva...»

NEKI GLASOVI TALIJANSKE, STRANE I DOMAĆE ŠTAMPE O SPORAZUMU

»Ostalo donosimo u kraćim izvadcima. Maracchi u »Corriere istriano« donosimo, kao najkarakterističnije, na wvodnom mjestu...»

PISANJE TALIJANSKE ŠTAMPE

Talijanska štampa, kao što se moglo očekivati, uvažno potpis sporazuma između Rima i Beograda kao događaja od prvorazredne političke važnosti. Ne samo dopisnici talijanskih listova, koji su pratili grofa Ciana na njegovom putu u Beograd već i uredništva talijanskih listova nisu samo u superlativima...»

upravljen protiv mogućnosti rata. U slučaju da bi nastali događaji koji bi tangirali interese država vlade u Rimu i Beogradu dogovoriti će se o mjerama što ih valja poduzeti. U slučaju nezacvanog napada na jednu od dviju sila ugovornica, drugih sila ugovornica obvezuje se da se uzdrže od toga što bi moglo doći u prilog napadaču...»

PISANJE INOSTRANE ŠTAMPE

Donosimo samo pisanih neke vanjske štampa povodom tog događaja. »Times« piše: Položaj stvoren beogradskim sporazumima povoljan je u toliko što ne nanosi nikakovo štete starim savezima i ugovorima Francusko-jugoslovenski savez, Mala antanta, Balcaniski sporazum i dalje će postojati...»

»Le Moment« rumunjski oštjetljivi dnevni list na francuskom jeziku je priobćil dne 29. marca l. l. izpod pera svojega beograđskoga dopisnika Viktorja Schwaigera...»

DOMAĆA ŠTAMPA O SPORAZUMU

Štampa u Jugoslaviji je tek donekle komentirala taj sporazum. Mnogi listovi su se ograničili na registriranje pisanja strane štampe. Beograđska »Vreme« piše na wvodnom mjestu, između ostaloga: »Ova »poseta italijanskog državnika duboko laika ponosu naše prestolnice i zemlje...»

»Ja sam uvijek vjerovao u dobru namjeru italijanskog prijateljstva. Jadrans mora spajati a ne dijeliti. Možda jednog dana — ako zna — morat ćemo braniti Jadran zajednički...»

»PRAVDA« IZMEDJU OSTALOGLA PIŠE ISTO NA WVDNOM MJESTU:

»Mi smo vjeda bili za taj sporazum i za to prijateljstvo, mi smo i danas sa lo, za čemu za to uste biti. Jer, čitlja ako bi se tražili ozbiljni razlozi za nesuspješne izmedju nas i našega zapadnog suseda, oni se ne bi mogli lako da nadju...»

Zagrebačka »Novosti« pišu na wvodnom mjestu:

»Sporazum koji je juče sklopljen i potpisan između nas i Italije, bez sumnje ima veliku i dublje značenje nego to obično bita kod ovakvih političkih ugovora...»

Zagrebački »Hrvatski« Dnevnik kaže:

»U prvotj točki beograđskoga sporazuma ističe se dođuše, da će obadje države potpisati svoje zajedničke kopnene i pomorske granice, ali Italija nije tim ni suspendirala, a kamoli da bi se odrekla svojih nacionalnih rešidencijama, kojih na ovoj strani i nema nit i što može imati. Litvorski »Il Telegram« to otvoreno priznaje...»

Beograđska »Samoprapava« glasilo JRZ, završava wvodni članak:

»Stvarnost je takodjer, da obim državnima treba jedan dobar pređak u miru, jedan granitni mir, da bi mogle utaložiti svoje wnutrašnje brigade, urediti svoje kuće, organizirati aktivnu podzemlja i dati političkim prirednima u dođušnji...»

AUSTRIJSKI KOMENTAR IZJAVA GROFA CIANA

Bečki »Weltblatt« donosi na uvodnom mjestu članak pod naslovom »Unakrsna vatra« u kojemu se bavi tendencijom rješenja u vezi sa konferencijom Male antante, koja se održavala u Beogradu. Ovaj članak završava sljedećim riječima: »Nije zadaća Austrije da kontrolira jedinstvo Male antante niti da ga pomaže, ali Austrija nema niti razloga, da tendenciozno kombinacije uzima kao gotove činjenice. Austrija nema nikakove koristi od toga da se podava varavim nadama prema kojima se ova konferencija kako je izjavio grof Ciano, mogla još proširiti u smislu želja tih manjina. Kako u obavještenim krugovima kažu, ugovor će obuhvaćati i ove točke: slovenskim i hrvatskim manjinama u Italiji ima se ponovno dozvoliti vlastito novinstvo; upotreba slovenskog i hrvatskog jezika ima ostati kod službe Božje i vjerskih obreda nesmetana; imadu se ponovno dozvoliti privatne škole i kulturna društva.

ITALIJA PREMA GRČIMA NA DODEKANEZU

Zagrebački »Hrvatski Dnevnik« donosi 6. o. m. j. na uvodnom mjestu: »Kako javljaju turski i egipatski listovi, Italija je počela u istočnom dijelu Sredozemnog mora provoditi politiku, koja bi još više učvrstala odnose između Rima i Ankare. Isto tako ona nastoji dobiti sklonost Grčke. Kao što je poznato, ona je opozvala svoga dosadašnjeg guvernera na Dodekanezskim otocima. Novi guverner, bivši poslanik u Adis Abebi grof Vecchi, već je preuzeo dužnost. Njegov je prvi korak bio, da je na guvernerskoj palači izjavio na talijanskom i grčkom jeziku proklamaciju, u kojoj je izričito naveo, da će prava grčkih stanovnika otoka biti u punoj mjeri poštivana, a činovnici, koji bi se o tu prava ogranišili, da će biti najstrožije kažnjeni. Kako se tvrdi, Italija će dodekanezskim Grcima dati potpunu slobodu na kulturnom polju, pa i školsku samoupravu. Samo se po sebi razumije, da ona to ne namjerava učiniti radi poštivanja nacionalnog principa, nego iz razloga, koji sežu u domenu njezinog nastojanja, da dobije prevlast u Sredozemlju. Kako će kasnije biti, drugo je pitanje. Razumljivo je, da su ove mjere u grčkim krugovima primljene a najviše s radošću. Tvrdi se, da bi ova promjena talijanske taktike mogla bitno utjecati na razvoj budućih grčko-talijanskih odnosa. To je svakako značajan potez talijanske diplomacije, koji nije ostao nezapažen. Italija pokušava na ovaj način olakšati svoj položaj naročito prema Engleskoj, koja budno prati njezina nastojanja u Sredozemlju.

ITALIJA ĆE I SA GRČKOM SKLOPITI SPORAZUM

Francuski listovi javljaju da bi u najskorije vrijeme imao uslijediti pakt između Italije i Grčke, prema uzoru pakta koji je sklopljen između Italije i Jugoslavije. Pregovori su već znatno napredovali, pa se očekuje da će grof Ciano ovih dana putovati i u Atenu. Ujedlyno se piše da Ciano polazi i u Ankaru.

Osnivanje jugoslovensko-talijanskog kulturnog društva u Beogradu

Beograd, 31. III. — Poznati nacionalni radnik Marko Car te dr. Prohaska sa još nekoliko svojih suradnika završili su akciju za osnivanje jugoslovensko-talijanskog kulturnog društva u Beogradu. Time u vezi je sinoć održan sastanak, na je zaključeno, da se večeras održi konstituirajuća skupština ovog društva. Cilj je ovog društva promicanje kulturnih veza između Beograda i Rima, odnosno između Jugoslavije i Italije, te što bolje međusobno upoznavanje.

Posjet dra Stojadinovića Rimu i skapanje kulturne konvencije između Italije i Jugoslavije

Pariz, 31. III. — Pariska štampa potvrđuje vijesti, da je predsjednik jugoslovenske vlade g. dr. Stojadinović posjetiti Rim krajem aprila ove godine da vrati posjet talijanskom ministru vanjskih poslova grofu Ciano. Tom prigodom bit će u Rimu potpisane nove kulturne i jezičke konvencije između Italije i Jugoslavije a i drugim sporazumima bit će upotpunjeni sporazumi zaključeni 25. o. m. j. u Beogradu.

Tajna radiostanica u Italiji

Doznaje se da su talijanske službene vlasti razbilo zabrinute zbog stalnog djelovanja potajne talijanske radiostanice na »trafiku« valovima. Talijanski antifašisti preko te tajne radio stanice iznose sadašnji položaj u Španjolskoj i demantiraju vijesti talijanskih novina. Tvrdi se u dobro obavještenim krugovima da su talijanske vlasti u posljednje vrijeme napisale ovcu broj radiostanica. Ta stanica daje vijesti svake večeri, a u vrijeme od 22.45 sati na val 28. Transmisija počinje se »internacionalno«, a završava sa »Inno di Caribaldi«.

NAJVIŠE ODLIKOVANJE NJ. KR. VIŠOČANSTVA KNEZA NAMJESNIKA PAVLA

Talijanski Kralj Viktor Emanuel odlikovao je najviškim ordenom, Presvetom Anuncijatom, Nj. Kr. Vis. Kneza Namjesnika Pavla.

Šef ceremonijala Nj. Vel. Kralja Vittoria Emanuela grof Guido Viola di Campalto, doputovao je u Beograd. Čente Viola di Campalto je bio poslanik talijanske vlade u Beogradu pred današnjim poslanikom Indelliam. Tom prilikom grof Guido Viola di Campalto predao je Nj. Kr. Vis. Knezu Namjesniku znake najvišeg talijanskog ordena Presvete Anuncijate, kojom je Nj. Vel. Talijanski Kralj odlikovao Njegovog Kraljevsko Visočanstvo, povodom zaključenja sporazuma između Italije i Jugoslavije.

Poslije audijencije Njihova Kraljevska Visočanstva Knez Namjesnik Kraljica Olga privredili su u čast Njegovog Ekselencije grofa Guida Viola di Campalta ručak u Belom Dvoru. Ručku su prisustvovali: grof Guido Viola di Campalto, Nj. E. Mario Indelli, g. Jovan Subotić, poslanik u Rimu, g. dr. Ivan Subotić, opunomoćeni ministar i stalni delegat pri Društvu naroda i civilna i vojna kći Njegovog Veličanstva Kralja.

TALIJANSKO ODLIKOVANJE G. DR. STOJADINOVIĆA

Talijanski ministar inostranih poslova grof Ciano predao je lično predsjedniku ministarskog savjeta i ministru inostranih poslova g. dr. Milanu M. Stojadinoviću visoko talijansko odličje ordena Santo Maurizzo e Lazaro, prvog reda.

JUGOSLAVENSKO ODLIKOVANJE GROFA CIANA

Nj. Kr. Visočanstvo Knez Namjesnik Pavle odlikovao je grofa Galeazza Ciana, talijanskog ministra vanjskih poslova, ordenom Belog Orla I stepena.

ODLIKOVANJE GROFA VIOLE DI CAMPALTO

Prilikom svečane audijencije Nj. Kr. Vis. Knez Namjesnik blagovoljno je predao Nj. E. grofu Guidu Violi di Campalto, specijalnom izaslaniku Nj. Vel. talijanskog Kralja, orden Jugoslovenske Krune I reda.

NJ. KR. VIS. KNEZ NAMJESNIK PAVLE Rodjak talijanskog kralja

Londonski listovi donose 11. marta izvještaj iz Rima, prema kome je Njegovog Veličanstvo Kralj Italije odlikovao Njegovog Kraljevsko Visočanstvo Kneza Namjesnika Pavla ordenom Presvete Anuncijate. Listovi naročito ističu, da je to najveće odlikovanje Italije i da njeđegovi nosioci imaju pravo na naslov rođjaka talijanskog Kralja.

HITLER ČESTITA

Havas javlja iz Berlina: Povodom zaključenja beogradskog sporazuma g. Hitler je preko diplomatskih predstavnika izrazio svoje čestitanja Nj. Kr. Vis. Knezu-Namjesniku Pavlu od Jugoslavije i Nj. Vel. Kralju Italije. G. Hitler je tim povodom izjavio da ovaj novi sporazum predstavlja značajan prilog održanju i učvršćivanju mira u Evropi.

JOS NEKOJI GLASOVI TALIJANSKE ŠTAMPE O SPORAZUMU I NAŠEM NARODU U JULJSKOJ KRAJINI

Čitava je talijanska štampa s najvećim entuzijazmom pisala o beogradskom sporazumu. Citave stranice bile su posvećene sporazumu i po prvi put se s talijanske strane o Jugoslaviji pisalo na način kakav se ranije nije mogao ni zamisliti. Bez ikakvih rezervi talijanska štampa zanjela prijateljskim u Jugoslaviju. Mi se ne čemo osvrtať na sve te članke; jer kad bi ih hitelj reproducirati ne bi nam ostajalo nekoliko brojeva našega lista. Želimo samo da zabilježimo ono što je u tim člancima najkarakterističnije u prvom redu s obzirom na jugoslovensku manjinu pod Italijom, a zatim s obzirom na novo držanje Italije prema Dalmaciji.

velika korist i za Trst, Rijeku i čitav Jadran.

Riječka »La Vedetta d'Italia« donosi oduševljen članak o novim odnosima na Jadranu, a specijalno o Jugoslavijama pod Italijom i o Dalmaciji kaže ovo:

»Pitanje manjina, koje je sve do prije nekoliko godina izgledalo vrlo neznodna i nevažna tačka, izgubilo je od svoje zategnutosti blagodareći neizbježnom uticaju vremena, koje je odličan lijek svih nara, bolova i sporova. Konačno se priznalo, da u cijeloj Evropi postoje više ili manje uzbuđujuća i nerješiva pitanja manjina, dok se svuda izmišljaju, traže i prihvaćaju formule razumnog prilagodjivanja. Od 1918 godine do danas zabilježena su skoro na svim evropskim granicama prijateljska rješenja, na bazi uzajamnog povjerenja između susjednih država. Uostalom nesumnjivo je, da će talijanske manjine u Dalmaciji i na ostrvima, i slavenske manjine u Juljskoj Krajini imati koristi od novog režima mira, pošto će dvije vlade izloz i susret njihovim legitimnim željama, narodnim i privrednim potrebama.«

U vezi s dalmatijskim trendencijom i pitanjem naše manjine pošle beogradskog sporazuma rimska »Tribuna« donosi uvodni članak Maurizia Maraviglie, koji kaže i ovo:

»Fašistička Italija prelazi preko tradicionalnih historijskih nesuglasica, utrkavaju stare sporove i želje za rivendikacijama, koje su se gajile iz pokolenja u pokolenje. Fašistička Italija stvorila je ili nastoji da stvori oko sebe ambijental mir i uzajamnog povjerenja sa svim drugim narodima, sa kojima se u toku prošlosti sukobila i sa kojima je imala otvorene sporove. Nije ostavila nerješena ova pitanja, pošto su stalno bila podgrevana nezadovoljstvom i pošto su pri najmanjem incidentu izazivala opasnost da se pretvore u glavne ili sporedne uzroke sukoba. Italija je voljela da sklopi poštene transakcije, koje su raspršile sve ostatke nerazrješivih i nerazrijeđenih međunarodne simpatije, pošto u svome zdravom realizmu uvijek smatra, da je bolje raditi na dobljanju novih izvora još neistraženih bogatstva i moći nego gubiti vrijeme sa drugima oko raznih sporova iz prošlosti. Isto tako Italija je smatrala, da se često isplašiti neko odricanje, pa i u slučaju, ako to predstavlja žrtvu i bol sa čisto nacionalne tačke gledišta. Glavno je da se osigura jedno više, opće dobro i da se jamrati jedno univerzalno načelo, a to je obratno opće mira i odbrana zajedničke evropske prosjerve.«

Pošto je konačno postigla sporazum sa Jugoslavijom, za koju se činilo da mora da bude naš nepokolebljivi protivnik na Jadranu, Italija je uklonila sve mnogobrojne historijske ostatke, kojima je bio zasut njen politički teren. Sve to dokazuje da se uspokoj tim preprekama mogu da izbjegnju eventualni međunarodni sukobi, ako postoli iskrena i čvrsta volja za mirom.

INTERNACIONALNA ŠTAMPA I PITANJE NAŠE MANJINE U SPORAZUMU JUGOSLAVIJE I ITALIJE

Veliki njemački list »Frankfurter Zeitung«, od 28. marta, pod naslovom »Prave metode« donosi redakcijski komentar, u kome se kaže:

»Govorili smo već u jednom uvodnom članku o političkom značaju posiete grofa Ciana Beogradu. Niko nije očekivao da ova posjeta može proteći bez rezultata. Ona je pod polaganog procesa približavanja. Medjutim, kao i kod svih očekivanih događaja i ovdje gotova činjenica činl još najjači utisak. U razgovorima između Rima i Beograda bilo je mnogo stvari, koje diraju u živak, tako položaj dviju država u Evropi, pitanje slovenske manjine i hrvatskih emigranata. Ne samo da nije predjeno preko ovi »neuradni« metode, već je o njima čak temeljito raspravljano. Mussolini je učinio ustupke koji su se pokazali vrlo plodni, pošto su time na drugoj strani otklonjene osjećaje smetnje protiv općeg sporazuma. Suštinu u ovome novom sporazumu predstavlja osnovna realna politička misao, da susjstvo predstavlja najbolju bazu mira i da se ovo dobro susjstvo može samo tako postići, ako se obustavi uzajamno bacanje kamenja u susjedov vrt. Mi nikako ne želimo da kažemo, da se osjećajne smetnje u domeni državnog političkog imaju smatrati stvarima, koje se mogu zapostaviti. Medjutim one mogu stvoriti vrlo nelasna osjećajna stanja, koja se protiv stvaralačkog razvoja velikog stila. Pogriješno je prijeti preko njih sa hladnim državnim razlogom. Iako najviši državni interesi dolaze od izražaja u dobro shvaćenom državnom razlogu, to se ipak ne može nikada dogoditi, da nacionalno osjećaje ne ostane najdublju baza. Medjutim ni međunarodni državni razlog ne može ne uzeti u obzir svakve psihološke komplekses. Zbog toga napredna politika kao najvažnija tačka beogradskog pakta, što je pitanje slavenske manjine odlučno ukotnjeno. Možda će i u ostalim zemljama utvrditi da se rdjavim postupanjem prema manjinama samo pogoršava kriza, a ne rješava.«

»Beogradski ugovor predstavlja osnovu za razvoj političke saradnje između dviju jadranskih država. Ostvarenje ove saradnje zavisi, razumije se, u glavnom od toga, kako će biti riješena različita konkretna pitanja. Jasne su odredbe o hrvatskoj emigraciji u Italiji. Na osnovu četvrtog člana ugovora ona se više ne može trijebiti. Teze je pitanje jugoslovenske manjine u Italiji. Još nije poznato, koliko daleko u ovome Italija ide talijanski ustupci. Govori se o tome, da će biti dozvoljena privatna nastava na slovenačkom i hrvatskom jeziku u osnovnim školama, ako to stanovništvo bude zahtijevalo. Osim toga treba da bude dozvoljena crkvena služba na slovenačkom jeziku i da se dozvoli izdavanje neoficijalnih knjiga i časopisa na ovome jeziku. Prema okolnostima to je mnogo, iako pripadnici slovenačke i hrvatske manjine nisu potpuno zadovoljni.«

Pariski dnevnik »Le Journal des Debats« piše:

»Ali, pakt, iuče potpisan osjetno se razlikuje od starog pakta. Između obiju država utvrđena je i sada obaveza da se savjetuju u slučaju da njihov interes budu ugroženi. Jedna posebna klauzula okončava suverviziivni djetnost ustaša na talijanskoj teritoriji, i Ukraio govoreći, očito je da su pregovarači htjeli da pruže prije jednu svečanu sankciju nego jednu sankciju djetovnosti izravanju svojih sporova. Nihova uzdržljivost u toliko je shvatljiva, što su razmislili pogleda, koje su izvršili, mogie olakšiti izvjesna razilaženja, ali ih nisu mogli olakšiti. G. Stojadinović mogao je postaviti ne prvi put pitanje slavenskih manjina. Dok na francuskom tu postoje 43 slovenačka društva, 600.000 istarskih Slovena nemaju ni škola, ni crkava, ni udruženja. Malo je vicrovatno da će se njihov položaj osjetno poboljšati. Ali je za beogradsku vladu uspjeh što su njeni sagovornici priznali mogućnost da pristupe takvom predmetu. Lakše se će doći do konkretnog rješenja u pogledu ošteta, koje zahtijevaju 3000 Dalmatince, optanata za Italiju.«

Njemački list »Germania« kaže u članku pod naslovom »Mir na Jadranu« i ovo:

»Novi ugovor priznanjem sadašnjih granica tupt antitalijanskoj ostricu francusko-jugoslovenskog saveza. Svojim ostalim odredbama jugoslovensko-talijanski sporazum predstavlja potpuno rješavanje svih otvorenih pitanja, nečevši od nenapadanja i konzultovanja, pa do nemiješanja i do zadovoljenja manjina.«

Londonski »Daily Telegraph« donosi 27. marta telegram svog beogradskog dopisnika, koji javlja:

»Talijansko-jugoslovenski pakt izravno je opće iznenađenje onsgom političkih koncesija učtjenih Jugoslaviji, naročito u pitanju jugoslovenskih manjina.«

Londonski »Morning Post« od 27. marta donosi dopis iz Beograda, u kojemu kaže:

»U dopuskom dijelu ugovora navode se odredbe u pogledu nacionalnih manjina u Italiji i talijanske manjine u Jugoslaviji. U osnovnim školama učenje manjinskih jezika i opća nastava na tim jezicima bit će dozvoljena. Manjine će također imati pravo da objavljuju knjige i časopise na svom jeziku.«

NAŠA KULTURNA KRONIKA

ROZENICE

Na svaken samlju, na svaken piru nikad su kantale...

Vajk su naši dan teški bili prani žepi i suljavi dlan...

Kaša su jli naši stari; i brmoš su brstili, starice ovsu provalili...

Velike sople svira već milijare lit. kroza nje govore glasi naših starih...

»ROZENICE« MATE BALOTE I MATETIČA-RONJGOVA

Zagreb, aprila 1937. — U utorku 13 o. mi. daće Hrvatsko pjevačko društvo Lisinski prvi svaki sezonski koncert u Plovanji Hrv. glazbenog zavoda.

Na programu su i »Rozenice«, iata i mnoga spominjana pjesma Mate Babie, »Rozenice« je komponirao Ivan Matetič-Ronjgov.

»Rozenice« će izazvati oduševljenje, možda još više negoli svojedobno »Čećerice« također od Matetiča-Ronjgova.

Matetič ne uspio, po onom što smo do sada čuli, da savršeno stopi Balotine stilove sa staroslovesnim melodijama.

Uz zbor, »Rozenice« će recitirati jedn član zborobroškog kazališta. Što će još ve pojačati efekt i razumijevanje za tu naš književno i muzički najjaču pjesmu do sada.

Nova knjiga Mije Mirkovića

U travnju izlazi u izdanju Hrvatske naklade u Zagrebu knjiga dr. Mije Mirkovića, sveučilišnog profesora u Subotici, pod naslovom »Održanje seljačkog posjeda«.

Knjiga sadrži: I. Nazadovanje seljačkog posjeda; Seljačko pitanje. Seljački posjed u kapitalizmu. Raspadanje seljačkog posjeda. Doba seljačkog posjeda i smanjenje životnog prostora za seljaštvo.

II. Borba za očuvanje seljačkog posjeda: Englezi misle, da je seljak nepotreban. Propast i pokušaj obnove seljaštva u Irskoj. Seljački posjed i agrarna politika Francuske. Kriza seljačkog posjeda u Danskoj. Stvaranje »seljačkog plenstva« u obliku nasljednog posjeda. Nastojanja i izgledi u seljačkim zemljama.

— Knjiga će imati preko 100 stranica, a stajat će 10 dinara.

Do sada je dr. Mijo Mirković objavio osam knjiga u izdanjima Gece Kolna, a i knjiga o najvećem Istraninu Matiji Vlačiću izlazi će, po svojoj prilici, uskoro.

MATE BALOTA NE BROJI JABUKE

U uskršnjem broju »Istre« u pjesmi »U zori na oceanu« potkrala se tiskarska pogriješka, jer je u jednom stihu objavljeno da je pjesnik ostao »na rivi jabuke brojila«.

Mate Balota nas uvjerava da je u svom životu prodavao druge stvari, osobito ribu i lonce, ali jabuke nije. Prema tome on je toga i jutro brojio jabuke a ne jabuke. I u jutro brojio jabuke a ne jabuke. I u jutro brojio jabuke a ne jabuke.

»Ča je pusta Londona« imao je pjesnik kva tiskarska pogriješka. Puno je pisano da je bolje »od« a ne »na« Antona popila osam biciklami nego u Londri jedan, a pogriješno je tiskano »pannu«.

To da barba Anton ne bi pomislila da mu Balota prišiva nadimke, ki mu ne spadaju.

Bevkove »Kresnice« na talijanskom

Tršćanski »Il Piccolo della Sera« od 31 marta o. g. donosi jedan odlomak iz romana »Kresnice« Franceta Bevka.

Taj roman izlazi uskoro u talijanskom prijevodu Umberta Urbanija u izdanju »Lingue estere« (Milano) pod naslovom »I fuochi di S. Giovanni«.

Sva imena u prijevodu su ostala kao i u originalu, kao na pr. Jure, Svetka itd.

Velikonočna številka »Našega rodca«

V 6 Velikonočni številki »Našega rodca« se nadaljuje Hudačesov »Ubežnik«. A. Cerkevnik probuđuje lepo socialno čtivo »Frankina jona«.

Lojze Zupanc ima nekaj drobnihi in veselihi belokranjskih motivov. Fr. Rož pesem »Moja mati«. Iz zapušćine pokojnega Srečka Kosovića za priobćeni dve lepi, še neodoljivi pesmi, »Dete na trati« in »Kje?«. Cvetko Golar je zastopan z zanimivim ruskim motivom »Kmet, in vedev in lista«. Sledi »Cilbanov rod« s prispevki Ribičića. Sledi ostale rubrike »Dama in no svetle«, »Za mlade gospodinjice« in »Za mlade gospodinjice«.

»Mladina« piše »o bogate in zanimive. Ilustrativni del lista je naravnost razkošen. V njem so zastopani naslednji naši slikarji: Gaspari, Tratinčova, Jakac, Pengov, Tone Krali, Smečkar in dr.

NADŠKOFIJSKA STOLICA PREMJEŠČENA V TRST

Gorica, aprila 1937. — (Agis). — s tem krozišo zadnje čase vesti, da bo za velikonočne praznike je gorški nadškof Margotti maševal v Trstu in ne v Gorici sedežu nadškofije. Znano je, da upravlja gorški nadškof tudi Trško škofijo, odkar je bil od tu odgovoran bivši trški škof Fogar. V zvezi s tem krozišo zadnje čase vesti, da bo trška škofija povišana v nadškofijo, s nadškofom Margottijem na čelu, gorška pa bo postala škofija. Za škofa gorške škofije se predvideva da bo postavljen ravnatelj gorškega seminarija, monsignor Butič, doma iz Vidma.

TESKA AUTOMOBILSKA NESREČA U VALTURI SLADONJA DRAGUTIN

Pula, 2 aprila 1937. — Teška nesreća dogodila se 30 marta na cesti između Pule i Valture u kojoj je životom stradao Sladonja Dragutin, star 22 godine, iz Valture.

Toga dana je Sladonja išao motokolom u Vodnjan, gdje je bio nastavnik u poljudjelskoj školi. Nenadano je na njega naleteo automobil puljske općine u kojem se vozio općinski liječnik dr. Martin. Automobil je odbacio Sladonju tako nesretno da je pri prenosu u bolnicu umro.

Pokojnik Sladonja se bio oženio pred malo vremena i ostavlja ženu u blagoslovljenom stanju. Pokojnik je bio vrijedan i čestit čovjek iz naše stare i narodne valtuške obitelji.

Ta nesreća je boino odjeknula u Valturi i cijeloj okolici, gdje su pokojnik i njegova obitelj bili poznati i vrlo cijenjeni od cijelog našeg pučanstva na Puljskini.

Velika noć u Gorici BREZ BOŽJEGA GROBA

Gorica, aprila 1937. — (Agis). — Za letošnju veliko noć so oblasti u Gorici prepovedale napravu božjih grobova in običajnih velikonočnih procesija vstajenja. To so stari običaji našega naroda, ki se že stoletja, leto za letom povajljajo in jih do danes ni nihče ovirjal. Temu odluku pa se je uprlo podeljele. Kljub prepovedim so kot običajno božje grobove, priredili procesije in slavili Kristosovo vstajenje po starih običajih.

PRIPREVE ZA ELEKTRIČNO CENTRALO PRI TOLMINU HITRO NAPREDUJEJO

Gorica, aprila 1937. — (Agis). — Priprave za delo velike električne centrale pri Tolminu so v polnem teku. Delo je prevzela neka italijanska tvrdka iz Benetki, ki ima ogromno glavnico in je izvršila že več takih del v Italiji, zlasti na severu. S soboj so pripeljali ves potreben uradniški aparat tako, da ne bo prišel v poštev prav noben domačin. Tudi pri vseh važnih mestih bodo zaposleni sami Italijani in se pričakuje tudi veliko število delavstva iz notranosti Italije. Zato so se domačini priložili in zahtevali, da se v prvi vrsti zaposli domačega delavca in šele nato priseljenca. Vendar je malo upanja, da bi kaj dosegli. Za sedaj so v delu vsi potrebni pomožni objekti. Sedzidali pa so celo vrsto postopih, ki bodo služila za kantine, kuhinje, pekarinje in prodajalnice. Na ta način ni ti domači trgovci ne bo prišel v poštev. Delavci bodo primorani hraniti se v kuhinji podjela tako, da bodo ob izplačilo dobili le malenkostne zneske, s katerimi bo pri Tolminu so v polnem teku. Delo je

MALE VESTI

General Capello konfiniran. — Havas javlja iz Rima: Saznaje se, da je general Capello, koji je organizirao poznati pokušaj atentata na Mussolinija 1923 prenesen u Rim da bude operiran. Kao što je poznato urota Capellova nije uspjela i urotnici su osudjeni na 30 godina tamnice. Budući da su međutim poznate usluge koje je domovini za rata učinio general Capello, koji je već onda bolovao od kugreza to mu je kazna pretvorena u konfinaciju u jednom selu kraj Rima.

Napoleonevo relikvijev za Mussolinija. — Mussoliniju je predan jedan šestir, i jedne ostruge, koje su pripadale Napoleonu, dok je boravio na otoku Elbi. Mussolinij je odredio, da se te stvari pošalju u jedan muzej u Milanu.

Mađarski dar talijanskom kralju. — Mađarska vlada pripremila je naročiti dar talijanskom kralju prigodom posjete u Budimpešti u vidu dragocjene zbirke starog mađarskog zlatnog i srebrnog novca. (Talijanski je kralj, kako je poznato, skrastven numizmatičar.) Tom prilikom otvorit će se svečano i numizmatička izložba u nacionalnom muzeju. Na Mussolinijevom trgu u Budimpešti održat će se velika revija vojske. Više mađarskih gradova odlučilo je da daje ime Mussolinija ulicama i trgovima.

U Munama u Cijarivi, osnovan je fašisto. Svečano ga je otvorio federalni sekretar iz Riljeke.

Brončanog lava Sv. Marka darovala je Venecija Poreču.

Rusko drvo na talijanskom tržištu. — Prema vijesti iz Milana, tako se računa, da će dookraj na talijansko tržište prispijeti veće količine ruskog drva. Govori se o godišnjem kontingentu od 12'000 tona.

Mussolini je darovao za rođendne bliznaca 600 lira Viktoru Antonu iz Labina i Grizonu Albertu iz Dekani, a Barutu Filipu iz Hrpelja 700 lira.

Sveučilište u Lausani, u Švicarskoj, proglasilo je Mussolinija doktorom »honoris causa«.

Automobil je pogriješio Radolović Mariju iz Marčane. Zadobila je dosta teške ozljede.

Prema jednoj izvaji abesinskog cara Haile Selasia on se još uvijek nada da bi Društvo naroda moglo spasiti Abesiniju.

Švicarskom listu zabranjen ulazak u Italiju. — Talijanska vlada je zabranila ulazak švicarskom listu »Neue Basler Zeitung« s motivacijom, da je nastojao kvariti dobre odnose između Italije i Švicarske. Ovaj je list u posljednje vrijeme objavio cijeli niz članaka o situaciji u Italiji, u kojima se prikazuje, da je ta situacija vrlo loša. Zabranjen je i »Neue Züricher Zeitung«.

Toscanini još uvijek u nemilosti. — Havas javlja iz Milana: Intendant kazališta »Scala« izjavio je, da je vijest iz nezamta, prema kojoj će Arturo Toscanini upravljati orkestrom Scallnog kazališta prilikom svoje 70-godišnjice, lišena svakog temelja. Kao što je poznato, glasoviti dirigent Toscanini nije u milosti fašističkog režima od poznatog incidenta, koji se desio god. 1931, kad je odbio da dirigira orkestrom prilikom sviranja fašističke himne.

U Rimu se muđi jugoslovenski skupštinski predsjednik Stevan Čirić, ki z drugim delegati jugoslovenske skupštine sudjeluje u delovnom odboru medparlamentarne unije. Stevan Čirić se je sastao u Rimu med drugim tudi z nekaterimi laškimi politikimi in tudi s razom Guiso (?) ki se slučajno muđi sedaj v Rimu.

U Rimu je održan čitav niz političkih procesa protiv antifašista. Pale su teške osude. Među osuđenima nalazi se i dr. Paulo Fozani, koji je osuđen na 22 godine roblje.

Iz vzhodne Afrike se bodo vrstile v kratkem štiri divljaje: »Assietta«, »3. januar«, »1. februar« in »Fusteria«. Nekatero od teh se bodo samo zamenjale.

VJENČANJE

Split, 31 marta 1937. — U Splitu dne 27 marta udala se zaslužna tajnica »Istre« gospođica Kristina Krizmanić sa gospođinom Šimunom Kačićem. Mladom paru želimo i kličemo: »bilo u dobar čas sretno i berćeno!« — »Istra« — Split.

KAZALAC MARIJA

Slav. Brod, 31 marta 1937. — Dne 17 ožujka 1937 preminula je nakon duce teške bolesti Marija, supruga Kazalca Marka u svojoj 37 godini života.

Sprovođ je pokopno kolo dne 19 ožujka 1937. Na vječni počinak utrnjavili su pokojnicu mnogi poznati Istrani i Istranke.

Sam je sproved bio takav, da ih se u Brodu rijetko vidi.

Suprugu, kećer, zetu i unuku naše najiskrenije saučestje.

SPOMENIK E. KUMIČIĆU U ZAGREBU

Spomenik Eugenija Kumičića u gipsu, rad Frane Kršinića

U niolu 4 o. mj. održana je u Hrvatskoj glazbenom zavodu u Zagrebu matiča »Hrvatske žene«, priredjena u spondu sdeset i treće obljetnice smrti Eugen Kumičića. Cih prstob od matineje kredjen je u korist dovršenja njegovog spomenika u Zagrebu, koji će biti otvren ovoga ljeta.

Matičja je započela Matzovom kompozicijom »Pri svetom Kralju«, koju je objeava HPD »Zvonimira« pod ravnanjem gl.še Mihokovića. Zatim je gđja Zdenka inekar veoma lijepo govorila o životu i radu Eugena Kumičića. Gđja prof. Z. Špehar objeavala je, uz praćnu, Juro Stahuljaka, Zajčevu »Domovi i ljubavi« i Stahuljakov »Kutić«. Dubravko Dušjin pročitao je govor Eua Kumičića, kojega je on držao u llovu 2 maja 1893 prigodom

proslave Ante Starčevića. Kao zadnju točku programa objeavio je HPD »Zvonimira« Zajčevu »Bog i Hrvatice«.

Ovu uspjelu matineju Hrvatske žene posjetilo je nadbiskup-Koadjutor g. dr. Alojzije Stepinac i mnogi odličnici i kulturni radnici Zagreba. Bio je prisutan i izaslanik g. dr. Maćeka g. Milutin Major. Među ostalim prisustvovali su ovoj matineji gg.: Nikola Falter, rektor ing. Štibičić, prof. F. Lukas, dr. Andrić, delegati Braće Hrvatskog zmla, Hrvatskih Zagoraca, Istre i mubgi drugi. Bila je prisutna također i gđja Milka Trnina.

Cijeli program ove matineje bio je izveden vrlo lijepo. Ujazine nije bilo, nego su se primali dobrovoljni prinosi za rečenu svrhu.

USKRŠNJOJ »MALOG ISTRANINA«

Uskršnji »Malog Istranina« ima slijedeći sraz: Gabriel i Cvilan; Uskršni za Sine i Fucije; Pisanica; Ljubo Brij; Pročije i Šumi; Er-Kraljevićev mrt. Ljubo Brij; Pročije se blije do Plemić; Kako je Toma ipak vierovao, R. Katalinić-Jeretov; ena, Ljubo-Brij; Gospodni i tel. id. Zanimlja je stranica »Naši mladi jedinice« gdje objavljuju mladi čitatelji se radove. Osim toga i taj broj nastavlja Klokot i Klakon, a imia i razne manjebrike: Razno, Zašto, Zagonečke. Malo onode, Narodne pitalice, Sala itd.

KORNAR

»Mornara« sadrži ove članke: Rilčić, Daleazza conte Ciana, »Mornar« Prezi dr. Eduard Beneš.

Sedam pitanja. — Dundo Simo: Gajetunski razgovori. — C.: Smrt jednog poštenjaka. — Prva zaruka. — Luj Dorčić: »U Jugoslaviji je ipak najbolje«. — Strak. — Čudo u Hvaru godine 1510. — Odgovori na sedam pitanja. — Senjska bura. — Pripovijest o mlađini koji je hito an postane kapetan. — »Za naciu i dinastiju«.

POPRAVEK

Ljubljana, 5. aprila 1937. — V svojem »išćenju«, sem s prosenečenjem usgovili.

»Vse ono, kar je ortodoksnega, je treba pogumno žrtvovati, in sicer takolje«.

»Ta stavek tvori glavno misel v sple, ki pa po pohabljenju trdi ravno nasprotno onega, kar sem napisal. Pravilno se mora glasti:»

»Vse ono, kar je eterodoksnega, je treba pogumno žrtvovati, in sicer takolje«.

Anec

